

Arbeidsdepartementet

Vår saksbehandler: Marit Gjerdalen
Vår ref.: 482234 (2014_00565)

Vår dato: 17.09.2014

Deres ref.:

Medlemsnr.:

Høringsvar: Høring - minstegrense for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse, pensjonsordning for sykepleiere og pensjonsordning for apotekvirksomhet

Norsk Sykepleierforbund er fornøyd med at departementet gjennom forslaget tar fatt i problemstillingen vedrørende minstegrensen for rett til medlemskap i de lovfestede ordningene, deriblant Sykepleierordningen. Norsk Sykepleierforbund (NSF) har ventet på et forslag til lovendring i Sykepleierordningen etter at Arbeidsrettens dom 21 juni 2013 slo fast at minstegrensen på 14 timer i HTA i KS-området var i strid med diskrimineringsvernet for deltidsansatte.

NSF slutter seg til felles høringsuttalelse fra en samlet arbeidstakerside (vedlegg) men har behov for å komme med noen utdypninger og begrunnelser.

NSF mener de vurderinger som Arbeidsretten gjør i dommen vedrørende minstegrensen i KS-området, har klar overføringsverdi til Sykepleierordningen, og legger for vår del til grunn at 14-timersregelen i dagens sykepleierpensjonslov § 3 også er i strid med diskrimineringsreglene i Arbeidsmiljøloven.

Departementet uttaler i høringsnotatet at det er argumenter både for å opprettholde en minstegrense og at det ikke bør være noen minstegrense overhodet. Lovforslaget innebærer en ny minstegrense på 20% stilling, dvs. 7,5 timer pr uke forutsatt 37,5 timers uke. For arbeidstakere med 35,5 timers uke, vil grensen være 7 timer pr uke.

NSF har vært særlig opptatt av problemstillingen knyttet til sammenslåing av små stillinger, da det er ganske vanlig blant sykepleiere å legge sammen flere små stillingsbrøker hos ulike arbeidsgivere for å oppnå full stilling eller størst mulig stillingsbrøk. Det har vært store utfordringer for disse å få innmeldt det samlede arbeidsforholdet i sykepleierordningen til tross for at deres samlede stillingsbrøk langt har oversteget 14-timersregelen. Selv etter innføringen av bestemmelser i tariffavtaler om at flere arbeidsforhold skal ses under ett i forhold til pensjonsinnmelding har dette vært utfordrende. KLP som administrerer Sykepleierordningen, har ikke akseptert innmelding med mindre en arbeidsgiver har tatt ansvar for å melde inn den samlede stillingen mot refusjon av premie fra øvrige arbeidsgivere.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr. NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

NSF mener sykepleierpensjonsloven er slik å forstå at flere arbeidsforhold tilknyttet pensjonsordningen som til sammen overstiger minstegrensen for medlemskap, skal innmeldes i ordningen. Vi er derfor glade for at departementet imøtekommer denne oppfatningen på s 15 i høringsnotatet der det uttales: *«Med en minstegrense på 20 prosent av full stilling foreslår departementet at arbeidsforhold under minstegrensen gir rett til medlemskap, hvis summen av flere arbeidsforhold tilknyttet pensjonsordningen overstiger minstegrensen.»* NSF mener denne presisering er viktig.

Vi har imidlertid vært i sterk tvil om det bør være en minstegrense overhodet. NSF har konkludert med at vi går inn for en 0-terskel i de lovfestede ordningene, likt det som gjelder i KS-området etter arbeidsrettsdommen. Vi begrunner dette med at vi anser det som sannsynlig at en ny terskel på 20% med stor sannsynlighet vil bli rettslig prøvd. Vi er ikke overbevist om at det er mer saklig/forholdsmessig med 20% enn med 14 timers grense. Veldig mange av de samme momenter som gjorde seg gjeldende i Arbeidsrettens vurderinger av 14-timersregelen, vil også gjøre seg gjeldende med en grense på 20% stilling. Vi er kjent med at EU-domstolen skal vurdere om 8 timer pr uke som innmeldingsgrense er diskriminerende i den danske pensjonsordningen for lærere.

Vi mener at henvisningene i høringsnotatet til de vurderinger som ble foretatt i 1998-99. Ved innføring av en 20% grense i lovproposisjonen til foretakspensjonsloven ikke nødvendigvis vil stå seg i dag. Argumentasjonen og vurderingene fra 98-99 er etter vårt syn for svak ut fra dagens rettstilstand og gjør neppe en 20% terskel i offentlige pensjonsordninger lovlig.

Vi er innforstått med at innføringen av en 0-terskel, dvs. at alle arbeidsforhold skal innmeldes uansett stillingsprosent, kan ha noen uønskede effekter. Disse kan og bør løses.

Departementet beskriver bla. at vi vil få flere nullpensjonister. NSF viser til Helga Aunes «Deltidsarbeid. Vern mot diskriminering på strukturelt og individuelt grunnlag», Cappelen Damm 2013, hvor omtalen av offentlige tjenstepensjoners 14 timersregel beskrives som diskriminerende i kap 7. Vedrørende nullpensjonister utleder Aune en plikt for lovgiver til å vurdere alternative ordninger for deltidsansatte for å unngå nullpensjonstilfellene. Aune skriver også at det ikke entydig er overbevisende med en 20% -terskel i forhold til diskrimineringsreglene.

Ansatte med lave stillingsbrøker kan også oppleve å få lavere samlet pensjon på grunn av den nye opptjeningen i situasjoner hvor samordningsfradraget er større enn det bruttopensjonen øker på grunn av slik opptjening. For at senket innmeldings terskel/0-terskel skal ha verdi for den enkelte, må ett års ekstra opptjeningstid øke bruttopensjonen mer enn samordningsfradraget. NSF mener departementet spesielt i forhold til denne gruppen vil være forpliktet til å vurdere tiltak som kan forhindre slike konsekvenser. Vi mener at en diskriminering av deltidsansatte ikke må løses gjennom tiltak som igjen diskriminerer nye grupper eller samme grupper men på en annen måte. Etter vårt syn kan slike uønskede konsekvenser løses enten ved en sikringsregel som forhindrer nettopp slike utslag eller gjennom å sikre at det alltid kommer noe til utbetaling fra en tjenstepensjonsordning man har bidratt med 2% av lønn til.

En annen mulig løsning er at til den som ikke får noe igjen fra tjenstepensjonen, skal innbetalte egenandel (2%) tilbakeføres. Da vil de deltidsansatte i små stillingsbrøker være sikret å få noe

igjen, og ikke bare bidra til fellesskapet i pensjonsordningen. NSF tror imidlertid det er få dette vil ramme. Vi erfarer at våre medlemmer ikke jobber svært lave stillingsbrøker i et helt yrkesliv. De fleste kombinerer flere små stillinger, eller jobber deltid supplert med ekstravakter. Gjennomsnittlig stillingsbrøk i sykepleierordningen overstiger 80% - noe som bekrefter dette, selv om dette tallet ikke medregner stillingsbrøker under 14 t pr uke.

Pensjonisters rett til å jobbe ved siden av pensjonen blir direkte påvirket av innmeldingsreglene i pensjonsordningen. Med en 0-terskel vil all inntekt en pensjonist har i stilling innenfor offentlig tjenestepensjon, komme til avkortning i tjenstepensjonen. I kommunal sektor er dette i 2013 løst gjennom avtale om pensjonistavlønning på kr 180 pr time pluss tillegg. Tariffavtaler som regulerer hvilken inntekt man kan jobbe for uten avkortning i pensjon, vil supplere sykepleierpensjonsloven. Det vil være et forhandlingsspørsmål mellom partene hvor høy denne inntekten skal være for at det skal være attraktivt for pensjonister å jobbe. Alternativt kan man velge nedtrapping av yrkeskarrieren gjennom delvis pensjonering.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By
Forbundsleder

Harald Jesnes
Forhandlingssjef

Kopi: Unio

Kommune

Unio

akademikerne

Arbeids- og sosialdepartementet

postmottak@asd.dep.no

30. september 2014

Høring – minstegrense for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse, pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Vi viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsbrev av 9.7.2014 om overnevnte.

LO, Unio, YS og Akademikerne (heretter organisasjonene) går i mot forslaget om å innføre en nedre grense på 20 pst for rett til medlemskap i SPK og pensjonsordningene for sykepleiere og apotekvirksomhet.

Organisasjonene registrerer at departementet skriver at det er argumenter for både en nullgrense og en minstegrense på 20 pst. Vi legger på denne bakgrunn til grunn at departementet vil legge stor vekt på tilbakemeldingene i høringsrunden.

Organisasjonene viser til at Arbeidsretten ikke tar stilling til hvor lav en minstegrense skal være for at en skal være på den sikre siden slik at den ikke kan oppfattes som diskriminerende mot deltidsansatte. Arbeidsretten tar heller ikke stilling til om 20 pst er tilstrekkelig lavt for å være i samsvar med arbeidsmiljølovens § 13-3 (2).

Organisasjonene vil peke på at en ny terskel på 20 pst med stor sannsynlighet vil bli rettslig prøvd. Mange av de samme momenter som gjorde seg gjeldende i Arbeidsrettens vurderinger av 14-timersregelen, vil også gjøre seg gjeldende med en grense på 20 pst stilling. Vi er kjent med at EU-domstolen skal vurdere om 8 timer per uke som innmeldingsgrense er diskriminerende i den danske pensjonsordningen for lærere.

Vi mener videre at henvisningene i høringsnotatet til de vurderinger som ble foretatt i 1998-99 når det gjelder innføring av en 20 pst grense i lovproposisjonen til foretakspensjonsloven ikke nødvendigvis vil stå seg i dag. Argumentasjonen og vurderingene fra 98-99 er etter vårt syn for svak ut fra dagens rettstilstand og gjør neppe en 20 pst terskel i offentlige pensjonsordninger lovlig.

Arbeidsretten sier videre at "Det må være opp til partene å komme fram til en avklaring med hensyn til om – og i såfall hvilken – grense for medlemskap som skal gjelde...".

Organisasjonene viser til at partene på KS-området de facto har innført en null-grense og at alle ansatte meldes inn fra første time. På KS-området er det i tillegg som en konsekvens av arbeidsrettsdommen inngått avtale om arbeid på pensjonistavlønning for de som har tatt ut alderspensjon eller tjenstepensjonsberegnet AFP. I siste tariffoppgjør på KS-området var det ingen av partene som ville endre på disse tilpasningene etter arbeidsrettsdommen.

Organisasjonene viser til at en fjerning av minstegrensen for medlemskap i de lovfestede ordningene ikke vil skape noen administrative utfordringer for de offentlige tjenstepensjonsordningene. Både SPK og KLP, ut fra to forskjellige rettstilstander, registrerer alle ansatte fra første time. Fra leverandørhold blir det hevdet at en nullgrense, slik de nå har i det kommunale tariffområdet, er administrativt enklere enn å gå tilbake til en fastsatt minstegrense.

I KLP-området vil en fortsatt minstegrense for medlemskap kreve at en fortsetter å se på de tilfeller der arbeidstaker har flere små stillinger. Der summen av stillingsbrøkene overskrider minstekravet til medlemskap skal dette registres og medlemmet meldes inn i ordningen der den ansatte har den høyeste stillingsbrøken. I praksis har denne registreringen vist seg å være problematisk.

Vi har merket oss at departementet er opptatt av at en lavere grense enn dagens vil øke antall null-pensjonister. Det er en bekymring organisasjonene deler. Organisasjonene legger imidlertid til grunn at nye samordningsregler utformes slik at de relativt raskt vil kunne redusere eller fjerne antall null-pensjonister i de offentlige tjenstepensjonsordningene. En null-grense trenger dermed ikke ta hensyn til en slik praktisk innvending.

Organisasjonene viser til at det er bred enighet om å redusere bruken av små stillinger i arbeidslivet. Arbeidsgiver betaler i dag ikke premie for ansatte som ikke meldes inn i pensjonsordningen. Dette økonomiske incentivet til å bruke små stillinger vil falle bort om minstegrensen for medlemskap faller bort. Dette taler også for at en velger en null-grense for medlemskap i de lovpålagte tjenstepensjonsordningene.

Organisasjonene vil også vise til de prosess- og tariffmessige utfordringene som høringsforslaget reiser. En samkjøring av de forskjellige offentlige tjenstepensjonsordningene til en null-grense vil være enklere når kommunal sektor allerede har innført en null-grense i tariffavtalen. Skal en innføre en minstegrense på 20 pst vil dette kreve en prosess som sikter mot enighet om 20 pst som minstegrense på det kommunale tariffområdet som så tas som del av oppgjøret i 2015. Det vil være enklere om de lovfestede pensjonsordningene i offentlig sektor innfører en null-grense slik vi allerede har på KS-området.

Vennlig hilsen

LO-Stat

Tone Rønoldtangen /s/

YS

Pål N. Arnesen /s/

LO-Kommune

Mette Nord /s/

Akademikerne

Anders Kvam /s/

Unio

Anders Folkestad /s/